

Redaksjonelt

Volum 11 (2020)

Eivind Nessa Torgersen & Åse Mette Johansen

For første gang lanseres et tematisk åpent nummer av *Målbryting*. De fire artiklene som inngår i nummeret, handler da også om vidt forskjellige perspektiver og problemstillinger: data og studier i historisk sosiolingvistikk; holdninger til strilemål; læreres forestillinger om flerspråklighet; språk i politiske debattforum på nett – i sum utgjør dette verdifulle bidrag til både vel- og ny-etablerte samtaler på det sosiolingvistiske feltet i norsk kontekst.

Agnete Nesses artikkel bygger på det inviterte plenarforedraget hun holdt på SONE-konferansen 19.–20 april 2018 ved NTNU i Trondheim, som ble arrangert med historisk sosiolingvistikk som konferansetema.¹ Foredraget hadde tittelen “Først og fremst språkhistorie eller først og fremst sosiolingvistikk? Noen tanker om historisk sosiolingvistikk – særlig i Norge”. I artikkelen gir Nesse en oversikt over ulike typer av forskningsspørsmål som kan stilles i studier innenfor historisk sosiolingvistikk, forskjellige typer av data som brukes i disse undersøkelsene og utfordringer innenfor tverrfaglig språkhistorieforskning. Hun viser at teorier og metoder som legges til grunn for undersøkelsene, er uavhengige av tidsperioder, men at det allikevel er forskjeller i forskningstradisjoner i ulike språksamfunn. Med dette retter hun også oppmerksomheten mot mulige framtidige utvidelser av norsk språkhistorieforskning.

Ragnhild Lie Anderson presenterer en undersøkelse om holdninger til strilemål blant ungdommer i og rundt Bergen. Språkholdninger kan kategoriseres som bevisste og ubevisste. Blant bevisste språkholdninger regnes det en subjektivt liker, og det en tror andre vurderer som å ha høyest status. Blant ubevisste språkholdninger regnes det en rangerer som høyest ut ifra gitte kriterier. Lie Anderson viser at strilemålet rangeres lavt både i og utenfor Bergen. Mange av elevene rundt Bergen oppfatter heller ikke sitt eget talespråk som stril, men som bergensk. Bymålet, og spesielt lavstatusformene i bergensk, er på frammarsj.

Andrea Hjertås Olaussen og *Irmelin Kjelaas* har undersøkt norsklæreres forestillinger om flerspråklighet i skolen slik de kommer til uttrykk i fire dybdeintervjuer. Politiske dokumenter og læreplaner fremhever flerspråklighet som en ressurs. Men hvordan ser norsklærere på flerspråklighet, flerspråklige elever og bruk av flere språk i norskopplæringen? Funnene til forfatterne viser at lærerne ikke vektlegger flerspråklighet som en ressurs generelt, og at andre førstespråk

¹ Den andre inviterte foredragsholderen til konferansen var Haralður Bernharðsson, Háskóli Íslands, som holdt foredraget “Standardisering av islandsk på 1800-tallet”.

enn norsk ofte ses på som mer en hindring enn en styrke i norskopplæringen. Elevene med flerspråklig bakgrunn trekkes ofte frem som noen som sliter i norskfaget, og som dermed krever ekstra innsats fra læreren.

Til slutt legger *Geir Bakkevoll* fram resultatene av en kvantitativ undersøkelse av nettspråk under 2017-valgkampen på Facebook-sida “Nordnorsk debatt”, som er tilknyttet Nord-Norges største avis, *Nordlys*. Med utgangspunkt i en kartlegging av såkalte ortografiske avvik finner Bakkevoll ett eller flere brudd på rettskrivingsnormalene i mer enn halvparten av hele materialet. Normen for politisk nettspråk er med andre ord vid. Bakkevoll finner dessuten at nettspråk i politiske diskusjoner om samepolitikk i større grad følger norsk rettskrivingsnormal enn i diskusjoner om andre politiske tema. Etter presentasjonen av en henholdsvis konsensusorientert og konfliktorientert tolkning av denne forskjellen, hevder forfatteren at den konfliktorienterte tolkninga er den som i størst grad bidrar til å belyse resultatene: Bruddene på rettskrivingsnormalene synes generelt ikke å være utslag av en særlig bevisst språklig praksis blant språkbrukerne, men språkbrukere som deltar i politiske diskusjoner om samepolitikk, er opptatt av å følge rettskrivingsnormalene på grunn av lojalitet mot og favorisering av norsk språk og kultur. Studien representerer på ulike måter noe nytt i norsk sosiolingvistisk forskning på språkbruk i sosiale medier: Den tar for seg politisk CMC, er bygd på et kvantitativt forskningsdesign og integrerer hegemoniske forskjeller mellom majoritet og minoritet i diskusjonen.

God lesning!